

II

(Nelegislativní akty)

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2021/402

ze dne 4. března 2021

o účinné aktivní podpoře zaměstnanosti po krizi COVID-19 (EASE)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rozšíření onemocnění COVID-19 a mimořádná opatření přijatá k omezení šíření tohoto viru a k ochraně lidských životů způsobily značný a zdoluhavý hospodářský otřes v Evropské unii. Ve třetím čtvrtletí roku 2020 byl HDP EU téměř o 4,2 % nižší v porovnání se stejným čtvrtletím předchozího roku. Od druhé poloviny roku 2020 nastalo značné, i když neúplné oživení. Očekává se však, že opětovný nárůst infekcí povede k mírné recesi, a k oživení tak dojde později, až v druhé polovině roku 2021 ⁽¹⁾.
- (2) Politická reakce na pandemii COVID-19 na úrovni členských států i na úrovni EU pomáhá omezit sociálně-ekonomický dopad této pandemie. Použití režimů zkrácené pracovní doby a obdobných opatření k zachování pracovních míst až dosud pomáhalo omezit růst nezaměstnanosti úměrný poklesu hospodářské činnosti. Na úrovni EU se míra nezaměstnanosti mezi prvním a třetím čtvrtletím roku 2020 zvýšila o méně než jeden procentní bod. Pro účely politických opatření se využívalo flexibilního financování z Evropských strukturálních a investičních fondů v rámci investičních iniciativ pro reakci na koronavirus (CRII ⁽²⁾) a CRII plus ⁽³⁾) a z evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Evropská komise (2021): Evropská hospodářská prognóza – zima 2021 (průběžná). European Economy, Institutional Paper 144, únor 2021.

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na šíření onemocnění COVID-19 (investiční iniciativa pro reakci na koronavirus) (Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 5).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/558 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1301/2013 a (EU) č. 1303/2013, pokud jde o specifická opatření k zajištění mimořádné flexibility pro využití evropských strukturálních a investičních fondů v reakci na rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 130, 24.4.2020, s. 1).

⁽⁴⁾ Nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 o zřízení evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE) v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1).

- (3) Změny ve vzorcích spotřeby vyvolané krizí a souběžná zelená a digitální transformace opírající se o Zelenou dohodu pro Evropu ⁽⁷⁾ a evropskou digitální strategii ⁽⁸⁾ výhledově povedou k transformaci našich hospodářství. Je možné, že oživení nebude v některých odvětvích ještě nějakou dobu úplné, pokud k němu vůbec dojde, a že se společnosti z této krize dostanou ve stavu finanční tísně ⁽⁷⁾. Ačkoli je Zelená dohoda pro Evropu hnací silou naší strategie růstu a očekává se, že přechod na zelenější ekonomiku vytvoří v celé EU do roku 2050 až dva miliony dalších pracovních míst ⁽⁸⁾, v některých odvětvích a regionech hrozí, že pracovní místa budou zrušena. Tento vývoj by mohl vést ke krátkodobému růstu nezaměstnanosti, zatímco vytváření nových kvalitních pracovních míst možná nějakou dobu potrvá v závislosti na hospodářském výhledu a na dostupnosti kvalifikovaných pracovních sil. Rostoucí nezaměstnanost a zvýšená nečinnost by vedla ke ztrátě dovedností, což by mohlo mít trvalé negativní důsledky pro dotyčné osoby i pro ekonomiku jako celek. Existuje nebezpečí, že bez efektivních opatření zaměřených na zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci se nezaměstnanost stane trvalým jevem.
- (4) Bez přiměřené politické reakce pravděpodobně zaplatí nejvyšší cenu mladí lidé. Míra nezaměstnanosti mladých lidí se v porovnání s obecnou mírou nezaměstnanosti mezi prvním a třetím čtvrtletím roku 2020 zvýšila trojnásobně ⁽⁹⁾. Odložený vstup na trh práce by mohl tuto generaci poznamenat na několik let.
- (5) Je rovněž pravděpodobné, že krize nepříznivě ovlivní situaci na trhu práce v případech těch skupin, které se na trhu práce nacházejí v znevýhodněném postavení nebo jsou nedostatečně zastoupeny. Jde například o ženy, starší pracovníky, osoby s nízkou kvalifikací, zdravotně postižené osoby, osoby žijící ve venkovských nebo odlehlých oblastech, osoby LGBTI, Romy a jiné etnické či rasové menšiny, kterým obzvláště hrozí vyloučení nebo diskriminace, a také o osoby přistěhovaleckého původu. A konkrétně, zatímco průměrná míra zaměstnanosti žen v EU je dnes vyšší než kdy předtím, mnohé ženy se přesto setkávají s překážkami, jež brání jejich vstupu na trh práce a setrvání na něm, a míra jejich zaměstnanosti by měla být zlepšena ⁽¹⁰⁾.
- (6) Aby se zajistil postupný přechod od mimořádných opatření přijatých v době pandemie k opatřením, která jsou nezbytná pro usnadnění procesu přerozdělení pracovních sil a kapitálu v procesu oživení, je nutno zaujmout strategický přístup na úrovni EU a vnitrostátní úrovni. EU a členské státy by měly jednat společně s cílem prosazovat dynamické a inkluzivní oživení doprovázené tvorbou pracovních míst a usnadnit zelenou a digitální transformaci na evropském trhu práce. Pozornost by měla být věnována rizikům spojeným s postupným rušením mimořádných opatření bez zavádění nových účinných politik za účelem podpory pracovníků a společností během oživení.
- (7) Aby bylo možno podpořit přechod na trhu práce v kontextu oživení a souběžné zelené a digitální transformace, je nutné, aby byl přijat ucelený soubor aktivních politik trhu práce, který by zahrnoval dočasné pobídky k zaměstnávání i k přechodům, jakož i politická opatření zaměřená na dovednosti a lepší služby v oblasti zaměstnanosti (dále jen „účinná aktivní podpora zaměstnanosti“ nebo také „opatření EASE“). K tomu účelu by se plně využilo dostupných fondů EU.
- (8) Včasné a správně navržené podpory zaměstnanosti mohou využít pracovníci a společnosti, ale také hospodářství a společnost jako celek. Bude-li pracovníkům v odvětvích ekonomiky postižených krizí poskytnuta včasná a aktivní podpora, je pravděpodobnější, že najdou kvalitní práci v rozvíjejících se odvětvích, jako jsou zelená a digitální odvětví, nebo v odvětvích s inovativními obchodními modely, ale také v sociální ekonomice a odvětvích, kde je nedostatek kvalifikovaných pracovníků, například ve zdravotnictví a pečovatelských službách.
- (9) Dočasnými pobídkami k zaměstnávání na trhu práce lze účinně podpořit vytváření kvalitních pracovních míst v situaci utlumeného hospodářského růstu v počátečních fázích oživení. Měly by být zacíleny a navrženy tak, aby přispívaly k profesním přechodům a k vytváření pracovních míst, která by bez těchto pobídek nevznikla. Mezi cílové skupiny mohou patřit zranitelné a nedostatečně zastoupené skupiny, včetně mladých lidí, kteří vstupují na trh práce. Účinná je zejména podpora učňovské přípravy, neboť vede k rozvíjení dovedností požadovaných na trhu práce a pomáhá mladým lidem získat zaměstnání. Pobídky k přechodům, jež nové zaměstnavatele povzbuzují

⁽⁷⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zelená dohoda pro Evropu, COM/2019/640 final.

⁽⁸⁾ Evropská komise (2020), Strategie EU „Formování digitální budoucnosti Evropy“.

⁽⁷⁾ Podle analýzy provedené pracovníky Banky pro mezinárodní platby lze očekávat, že do konce roku 2021 prudce vzroste počet obchodních úpadků v rozvinutých ekonomikách. Viz: Banerjee, R. Cornelli, G. a Zakrajšek, E. (2020), The outlook for business bankruptcies, BIS Bulletin č. 30.

⁽⁸⁾ Evropská komise (2019), Vývoj zaměstnanosti a sociální situace v Evropě v roce 2019.

⁽⁹⁾ Za dobu od prvního do třetího čtvrtletí roku 2020 míra nezaměstnanosti u osob ve věku 15–24 let vzrostla v EU o tři procentní body, zatímco celková míra nezaměstnanosti se zvýšila o 0, 8 procentního bodu. Zdroj: Eurostat.

⁽¹⁰⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, COM(2020) 152 final.

k tomu, aby přijímali pracovníky, kterým hrozí propuštění, mohou navíc přispět k usnadnění těchto přechodů a ke zvýšení přísunu dovedností v rostoucích odvětvích. Podpora podnikání se zvláštním zaměřením na mladé lidi, ženy a sociální podnikatele může tato opatření vhodně doplnit. Patří sem mimo jiné podpora, díky níž budou moci řešit některé z největších problémů malých a středních podniků, jako jsou regulační povinnosti, opožděné platby a přístup k financování.

- (10) Z ekonomické literatury vyplývá, že pobídky k zaměstnávání mohou přinést větší průměrný nárůst zaměstnanosti než jiné druhy aktivních politik na trhu práce. Spolu s programy odborné přípravy mají největší střednědobé až dlouhodobé účinky, neboť zlepšují zaměstnatelnost pracovníků a jejich dovednosti. Pobídky k zaměstnávání a k přechodům spojené s profesní přípravou na pracovišti mohou být při zajišťování relevantních dovedností na trhu práce účinnější než jiné formy odborné přípravy. Riziko, že budou těmito pobídkami podporována ta pracovní místa, jež by byla vytvořena tak jako tak, lze zmírnit zacílením, monitorováním a stanovením požadavků na trvalé zaměstnání. Toto riziko je navíc nižší v době krize, kdy existuje větší pravděpodobnost, že opatření týkající se zaměstnávání a rekvalifikace budou mít kladný dopad ⁽¹¹⁾.
- (11) Příležitosti ke zvyšování kvalifikace a k rekvalifikaci zaměřené na uspokojení potřeb trhu práce mohou být prospěšné pro všechny společnosti a pracovníky, zejména ale pro ty, kteří byli propuštěni nebo kterým hrozí propuštění na pozadí významných strukturálních změn na trzích práce. Tato opatření by měla vycházet z relevantních poznatků o dovednostech a z individualizovaného přístupu, jež pracovníkům zajistí, že bude vyhověno jejich individuálním nárokům v oblasti odborné přípravy. Kromě podpory partnerství mezi veřejnými a soukromými zúčastněnými subjekty mohou hrát důležitou úlohu krátkodobé kurzy odborné přípravy, které lze doložit alternativní kvalifikací (microcredentials).
- (12) Účinné politiky podporující profesní přechod by měly být doprovázeny dobře fungujícími službami zaměstnanosti, které disponují posílenou institucionální kapacitou a které jsou schopny poskytovat uchazečům o zaměstnání individuálně uzpůsobenou podporu, mimo jiné díky většímu využívání digitálních nástrojů.
- (13) Evropský rámec pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu ⁽¹²⁾ a rámec kvality stáží ⁽¹³⁾ poskytují pokyny a osvědčené postupy, které se v době krize stávají ještě důležitějšími. Malé a střední podniky by měly být zvláště podpořeny nabídkou učňovské přípravy, a to v příslušném případě také prostřednictvím dočasných premii za nábor nových zaměstnanců nebo snížení nákladů práce.
- (14) Sociální partneři musí při obnově našich ekonomik k lepšímu sehrát klíčovou úlohu a prostřednictvím dialogu zároveň přispívat k řešení dopadů pandemie na zaměstnanost a sociální oblast, jakož i k řešení výzev souběžné zelené a digitální transformace. Rámec kvality EU pro předjímaní změn a restrukturalizaci podporuje mimo jiné jejich zapojení do restrukturalizačních operací, do předjímaní změny a do vymezování potřeb v oblasti kvalifikací.
- (15) V souvislosti s nárůstem restrukturalizací společností má klíčový význam usnadnění přerozdělení pracovní síly. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ⁽¹⁴⁾ zajišťuje, aby životaschopné podniky, které jsou ve finančních potížích, měly přístup k účinným nástrojům včasného varování a rámcům preventivní restrukturalizace, aby mohly pokračovat v činnosti. Rámec kvality EU pro předjímaní změn a restrukturalizaci ⁽¹⁵⁾ popisuje osvědčené postupy pro předjímaní potřeb v oblasti dovedností a odborné přípravy při procesech restrukturalizace podniků.

⁽¹¹⁾ „Programy aktivní politiky trhu práce zpravidla bývají velmi úspěšné tehdy, jsou-li účastníci zařazeni do programu během hospodářského poklesu a tento program opouštějí v období příznivé hospodářské situace.“ Card, D., Kluve, J. a Weber, A. (2018), What works? A meta-analysis of recent active labor market program evaluations. *Journal of the European Economic Association*, 16(3), 894–931, s. 34.

⁽¹²⁾ Doporučení Rady ze dne 15. března 2018 o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu (Úř. věst. C 153, 2.5.2018, s. 1).

⁽¹³⁾ Doporučení Rady ze dne 10. března 2014 k rámci kvality stáží (Úř. věst. C 88, 27.3.2014, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční) (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 18).

⁽¹⁵⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Rámec kvality EU pro předjímaní změn a restrukturalizaci, COM(2013) 882 final.

- (16) Cílem Nové průmyslové strategie pro Evropu ⁽¹⁶⁾ je vybudovat globálně konkurenceschopný, klimaticky neutrální, čistý, oběhový a digitalizovaný evropský průmysl. V jejím centru jsou evropské průmyslové ekosystémy, které zahrnují všechny subjekty působící v hodnotovém řetězci: od podniků po akademickou obec, výzkumné subjekty, poskytovatele služeb a dodavatele. Identifikace ekosystémů může poskytnout užitečný rámec pro mapování potřeb v oblasti dovedností.
- (17) Podle evropského pilíře sociálních práv má každý právo na podporu pro zlepšení vyhlídek na zaměstnání nebo na výkon samostatné výdělečné činnosti, včetně podpory pro účely hledání pracovního místa a pro účely odborné přípravy, přičemž podmínky zaměstnávání by měly být v souladu s kvalitativními kritérii ⁽¹⁷⁾.
- (18) Prosazování inkluze vyžaduje poskytování rovných příležitostí při přechodech na pracovním trhu bez ohledu na pohlaví, rasový či etnický původ, náboženství či víru, tělesné postižení, věk nebo sexuální orientaci. Pozornost by měla být nadále věnována dospělým s nízkou úrovní kvalifikací či dovedností a osobám přistěhovaleckého původu. Stejně tak by nemělo být opomenuto žádné území, od velkých měst po venkovské, pobřežní nebo odlehle oblasti v celé EU, včetně nejvzdálenějších regionů.
- (19) Soubor opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí ⁽¹⁸⁾ byl přijat s ohledem na obtíže, jimž jsou vystaveni mladí lidé v celé EU, aby jim poskytl odrazový můstek, jenž přispěje k jejich stabilnímu začleňování na trh práce. V reakci na to přijaly členské státy dvě doporučení Rady s cílem posílit záruky pro mladé lidi ⁽¹⁹⁾ a odborné vzdělávání a přípravu ⁽²⁰⁾. Nyní tato doporučení provádějí.
- (20) Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost ⁽²¹⁾ stanoví komplexní plán, který přispívá k rozvoji většího množství dovedností a dovedností lepší kvality s cílem usnadnit adaptaci na měnící se trh práce. Pakt pro dovednosti ⁽²²⁾ rovněž vyzývá veřejné a soukromé organizace, aby spojily síly a podnikly konkrétní kroky zaměřené na zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci osob v Evropě.
- (21) Soubory politických opatření EASE budou v celkovém kontextu udržitelných veřejných financí nejúčinnější, budou-li podpořeny správnými rámcovými podmínkami včetně moderních institucí trhu práce, odstraňování překážek bránících investicím, vstupu, růstu a odchodu podniků, účinného systému daňových zvýhodnění a dobře fungující veřejné správy. Provádění souvisejících doporučení pro jednotlivé země přijatých Radou v rámci evropského semestru je o to důležitější pro posílení hospodářského oživení a zajištění toho, aby mělo trvalé účinky.
- (22) Řešení výzev trhu práce v době oživení a souběžné zelené a digitální transformace vyžaduje věnovat dostatečné zdroje na financování opatření EASE. Horizontální zásadou je, že členské státy musí zajistit, aby nedošlo k dvojímu financování z programů a nástrojů Unie. Musí také zajistit, že tato podpůrná opatření budou navržena tak, aby byla v příslušných případech v souladu s pravidly pro státní podporu.

⁽¹⁶⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Nová průmyslová strategie pro Evropu, COM(2020) 102 final.

⁽¹⁷⁾ Rada Evropské unie (2017), kterým se schvaluje evropský pilíř sociálních práv.

⁽¹⁸⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Podpora zaměstnanosti mladých lidí: most k pracovním místům pro příští generaci, COM(2020) 276 final.

⁽¹⁹⁾ Doporučení Rady ze dne 30. října 2020 o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi 2020/C 372/01 (Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1).

⁽²⁰⁾ Doporučení Rady ze dne 24. listopadu 2020 o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, 2020/C 417/01 (Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1).

⁽²¹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, COM(2020) 274 final.

⁽²²⁾ Evropská komise (2020), Pakt pro dovednosti.

- (23) Aktivní opatření na trhu práce a opatření zaměřená na posílení kapacity veřejných služeb zaměstnanosti mohou být způsobilá pro podporu v rámci strukturálních fondů, zejména Evropského sociálního fondu plus (ESF+) ⁽²³⁾, Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) ⁽²⁴⁾, Fondu pro spravedlivou transformaci ⁽²⁵⁾ a Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) na podporu propuštěných pracovníků ⁽²⁶⁾, dále v rámci pomoci při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU) ⁽²⁷⁾ a rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu ⁽²⁸⁾. Členské státy mohou rovněž při navrhování a provádění reformy v oblasti dovedností a aktivních politik na trhu práce využívat podporu z nástroje pro technickou podporu ⁽²⁹⁾.
- (24) Opatření popsaná v tomto doporučení, jejichž cílem je přispět k tvorbě pracovních míst a zaměstnanosti, a zejména ta opatření, která řeší příslušné výzvy vymezené v souvisejících doporučeních pro jednotlivé země, lze podpořit prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost jako součást ucelených souborů reformy a investic. Opatření EASE navržená členskými státy v jejich plánech na podporu oživení a odolnosti by měla respektovat kritéria způsobilosti a posuzovací kritéria stanovená v nařízeních, kterým se uvedený nástroj zřizuje. ⁽³⁰⁾ Tento nástroj až na řádně odůvodněné případy nemůže financovat běžné výdaje a může financovat pouze reformy a investice, které mají trvalý dopad a vedou ke strukturální změně ve státní správě nebo v příslušných politikách. Financování v rámci uvedeného nástroje bude poskytováno poté, co Komise kladně posoudí individuální opatření navržená členskými státy, po schválení plánů Radou a po uspokojivém splnění souvisejících milníků a cílů.
- (25) V závěrech Rady o evropském semestru 2021 ⁽³¹⁾ jsou členské státy vyzvány, aby do svých plánů na podporu oživení a odolnosti začlenily zásadní reformy a investice v oblasti trhu práce, sociální politiky, zdravotnictví, vzdělávání a odborné přípravy. Komise v pokynech týkajících se uvedených plánů ⁽³²⁾ a určených členským státům zdůrazňuje, že by tyto plány měly být příležitostí k propagaci silné politické reakce prostřednictvím podpory posunu v politikách zaměstnanosti od zachování pracovních míst směrem k vytváření kvalitních pracovních míst, jakož i prostřednictvím podpory profesního přechodu v zájmu usnadnění a urychlení strukturálních změn,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1. S ohledem na výzvy, které pro trh práce vyplývají z pandemie COVID-19, z probíhajícího přechodu od upadajících odvětví k hospodářským činnostem s vyšším růstovým potenciálem a strategickou hodnotou v kontextu zelené a digitální transformace, jakož i z demografické změny, by členské státy měly podporovat oživení vedoucí k intenzivnímu růstu pracovních míst, podněcovat rozvoj dovedností a napomáhat lidem při jejich přechodu k novým kvalitním pracovním místům v souladu s těmito pokyny:

Ucelené soubory politických opatření na podporu přechodů na trhu práce

2. Členské státy by měly vypracovat ucelené soubory politických opatření, jež kombinují dočasná a trvalá opatření, s cílem řešit výzvy na trhu práce vyvolané pandemií a uspět v zelené a digitální transformaci.

⁽²³⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu plus (ESF+), COM(2018) 382 final.

⁽²⁴⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti, COM(2018) 372 final.

⁽²⁵⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Fond pro spravedlivou transformaci, COM(2020) 22 final.

⁽²⁶⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EFG), COM(2018) 380 final.

⁽²⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2221 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, pokud jde o dodatečné zdroje a prováděcí opatření na pomoc při podpoře zotavení z krize v souvislosti s pandemií COVID-19 a jejími sociálními dopady a při přípravě zeleného, digitálního a odolného oživení hospodářství (REACT-EU) (Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 30).

⁽²⁸⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se vytváří rezerva na vyrovnání se s důsledky brexitu, COM(2020) 854 final.

⁽²⁹⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro technickou podporu, COM(2020) 409 final.

⁽³⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽³¹⁾ Závěry Rady o evropském semestru v roce 2021: roční strategie pro udržitelný růst 2021 – zaměstnanost a sociální aspekty.

⁽³²⁾ SWD(2021) 12 final, část 1/2.

3. Tyto soubory politických opatření by se měly skládat ze tří složek uvedených v těchto pokynech: i) pobídky k zaměstnávání a přechodům a podpora podnikání; ii) příležitosti ke zvyšování kvalifikace a k rekvalifikaci a podpůrná opatření a iii) zvýšená podpora ze strany služeb zaměstnanosti při profesním přechodu. Tyto soubory politických opatření jsou dále označovány jako opatření účinné aktivní podpory zaměstnanosti (opatření EASE). Tato opatření by zejména měla:
- být doplněna prováděním souvisejících doporučení pro jednotlivé země, jež přijala Rada v rámci evropského semestru,
 - vycházet ze zmapování potřeb v oblasti dovedností a možných nedostatků napříč hospodářskými odvětvími a regiony včetně průmyslových ekosystémů vymezených v „Nové průmyslové strategii pro Evropu“, aby bylo možné identifikovat ty, jež mají největší potenciál pro tvorbu kvalitních pracovních míst, a usnadnit přechod na oběhové hospodářství, které je klimaticky neutrální a účinně využívá zdroje, v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu,
 - obsahovat zvláštní zaměření na zelenou a digitální transformaci – také na základě výzev a příležitostí vymezených ve národních plánech v oblasti energetiky a klimatu –, a na znevýhodněné a nedostatečně zastoupené skupiny na trhu práce, zejména mladé lidi a ženy.
4. Členské státy by měly povzbuzovat zaměstnavatele a zástupce zaměstnanců, aby předvíдали potřeby v oblasti lidského kapitálu, a to i prostřednictvím společných rozborů, individualizované podpory zaměstnanců a externích partnerství za účelem poskytování podpory pracovníkům, v souladu s rámcem kvality EU pro předjímání změn a restrukturalizaci.
5. Členské státy by se měly opírat o sociální dialog a zapojit sociální partnery do přípravy, provádění a hodnocení politik, které navrhuji za účelem řešení výzev na trhu práce vyvolaných krizí COVID-19.
- i) *Pobídky k zaměstnávání a přechodům a podpora podnikání*
6. Členské státy by měly využívat pobídky k zaměstnávání a přechodům, které podpoří vytváření kvalitních pracovních míst a zaměstnatelnost pracovníků a budou doprovodným opatřením pro přechody na trhu práce od upadajících odvětví do rozvíjejících se odvětví, včetně zelených a digitálních odvětví. Tyto režimy by měly být cílené a dočasné, přičemž podpora by se měla postupem času ukončovat; měly by obsahovat odpovídající záruky, kterými se zajistí, že nově vytvořená pracovní místa jsou životaschopná a po ukončení pobídek zůstanou zachována. Měly by také obvykle obsahovat silnou složku odborné přípravy důležité z hlediska potřeb trhu práce a v příslušném případě zohledňovat regionální rozměr potřeb trhu práce.
7. Členské státy by měly zavést nebo posílit systémy podpory učňovské přípravy a placených stáží, zejména v mikropodnicích a malých a středních podnicích a v odvětvích, kde je zvlášť velký nedostatek dovedností. Tyto systémy by měly zahrnovat silnou složku odborné přípravy, podléhat monitorování a hodnocení a nabízet cestu ke stabilnímu začleňování na trh práce. Podpora by měla být spojena s příslušnými rámci, jež podporují kvalitu pracovních míst, jako je Evropský rámec pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu a rámec kvality stáží.
8. Členské státy by měly podporovat granty, úvěry a kapitál pro začínající podniky na podporu podnikání, doprovázené lepším přístupem k sociální ochraně pro osoby samostatně výdělečně činné. Opatření by měla spojovat finanční a nefinanční podporu podnikatelů, znovuzačínajících podnikatelů a potenciálních podnikatelů. Pro osoby pocházející z nedostatečně zastoupených a znevýhodněných skupin a rovněž pro sociální, zelené a digitální projekty by měla být inkluzivně navržena individuálně uzpůsobená podpora.
- ii) *Příležitosti ke zvyšování kvalifikace a k rekvalifikaci a podpůrná opatření*
9. Členské státy by měly zavést komplexní strategie v oblasti dovedností pro různá hospodářská odvětví a ekosystémy a za tímto účelem podpořit spolupráci mezi společnostmi, sociálními partnery, vzdělávacími institucemi a institucemi odborné přípravy, veřejnými službami zaměstnanosti a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami v celých průmyslových ekosystémech a hodnotových řetězcích nebo regionech v souladu s Paktem pro dovednosti a usnadnit meziodvětvovou a geografickou mobilitu, rovněž s cílem umožnit ekologickou a digitální transformaci.

10. Členské státy by měly rozvíjet aktuální poznatky o trhu práce a o dovednostech, a to i na regionální, přeshraniční a odvětvové úrovni s cílem zpracovat tyto poznatky do osnov pro vzdělávání a odbornou přípravu a podpořit veřejné služby zaměstnanosti. Poznatky o dovednostech by měly být široce přístupné pro jednotlivce a příslušné zúčastněné strany.
11. Členské státy by měly zajistit, aby poskytování vzdělávání a odborné přípravy splňovalo potřeby trhu práce. Programy odborného vzdělávání a přípravy by zejména měly nabízet vyváženou kombinaci odborných dovedností a kompetencí a vytvářet příležitosti pro učení se prací a učňovskou přípravu se zaměřením na mladé lidi. Krátké kurzy více spojené s potřebami pracujících profesionálů mohou usnadnit flexibilní profesní dráhu, a to i pro starší lidi.
12. Členské státy by měly poskytnout dospělým lidem, bez ohledu na jejich stávající postavení na trhu práce, nárok na kvalitní odbornou přípravu a profesní poradenství s cílem uspokojovat jejich budoucí profesní potřeby. Spojení takových nároků s pokud možno placeným volnem na absolvování odborné přípravy může maximalizovat jejich potenciál.
13. Členské státy by měly – v souladu s doporučením Rady o uznávání neformálního a informálního učení z roku 2012 a hodnocením jeho plnění z roku 2020 – posílit kapacity pro uznávání a potvrzování učení a zkušeností získaných mimo formální vzdělávání a odbornou přípravu s cílem zajistit, aby pracovníci mohli své dovednosti prezentovat potenciálním zaměstnavatelům; tím lze podpořit efektivní přerozdělování pracovníků. V této souvislosti může alternativní kvalifikace (microcredentials) usnadnit přenositelnost a uznávání výsledků učení dosažených díky krátkým kurzům nebo zkušenostem nabytým při vzdělávání.

iii) *Zvýšená podpora ze strany služeb zaměstnanosti při profesním přechodu*

14. Členské státy by měly uchazečům o zaměstnání poskytovat individualizovanou podporu zahrnující poradenství, vedení a mentorování, posuzování a potvrzování dovedností, pomoc při hledání pracovního místa, podporu v podnikání a v případě potřeby nasměrování na sociální služby. Zvláštní pozornost by měla být věnována mladým lidem – zejména těm, kteří vstupují na trh práce – a boji proti genderovým stereotypům a jiným formám diskriminace.
15. Členské státy by měly poskytovat podporu pracovníkům postiženým restrukturalizací podniků, a to v úzké spolupráci s podniky, které hledají další dovednosti a pracovní síly. Taková podpora by mohla zahrnovat individualizované profesní dráhy, vybavení pracovníků dovednostmi potřebnými pro přechod na jiná pracovní místa v rámci téže společnosti, plány opětovného zaměstnání, nebo externí odbornou přípravu a umístování propuštěných pracovníků do jiných podniků (outplacement), spolu s usnadněním přeshraniční mobility a podporou uznávání nebo potvrzování dovedností.
16. Členské státy by měly zajistit, aby veřejné služby zaměstnanosti měly potřebnou operační kapacitu, a mohly tak přímo poskytovat různé formy podpory, jež jsou uvedeny výše, nebo jinak přispívat k jejich poskytování. Ve spolupráci se sociálními službami by měly být podporovány informační činnosti veřejných služeb zaměstnanosti, se zvláštním zaměřením na těžko dostupné, dlouhodobě nezaměstnané nebo neaktivní mladé lidi.

Možnosti financování, monitorování a podávání zpráv

17. Členské státy by měly vynakládat adekvátní zdroje na financování opatření EASE a zároveň zajistit, že nedejde k dvojímu financování opatření financovaných v rámci programů a nástrojů Unie. Členské státy by měly také zajistit, že tato podpůrná opatření budou navržena tak, aby byla v příslušných případech v souladu s pravidly pro státní podporu.
18. Členské státy by měly při navrhování a provádění opatření EASE plně využívat podpory, která je na úrovni EU dostupná ze strukturálních fondů, zejména Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), z Fondu pro spravedlivou transformaci, Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (ERDF), pomoci při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU), rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu a nástroje pro technickou podporu.

19. Členské státy by měly opatření EASE začlenit do svých plánů na podporu oživení a odolnosti, které předkládají Komisi za účelem získání podpory v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. V souladu s podmínkami stanovenými v právním rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude způsobilost takových opatření záviset kromě jiných kritérií i na jejich sladění s oblastí působnosti a cíli tohoto nástroje, na tom, jak přispívají k řešení výzev vymezených v příslušných doporučeních pro jednotlivé země, jež přijala Rada v rámci evropského semestru, a na jejich doplňkovosti a koordinaci s jinými programy a nástroji EU, s cílem zajistit plné a optimální využívání podpory, která je k dispozici.
20. Členské státy by měly opatření EASE monitorovat a vyhodnocovat, tak aby bylo možné rozvinout více politik a zásahů založených na důkazech, při zajištění účinného využívání zdrojů a pozitivní návratnosti investic, a měly by prostřednictvím stávajících rámců podávat zprávy o zkušenostech a pokroku, kterého bylo dosaženo při podpoře zaměstnanosti a profesního přechodu.

V Bruselu dne 4. března 2021.

Za Komisi
Nicolas SCHMIT
člen Komise
